

Abbott, E. A. (2008). *Επιπεδοχώρα*. Μτφρ. Τ. Βαρβέρης. Αθήνα: Αιώρα.

Η *Επιπεδοχώρα* (Flatland) του Edwin A. Abbot κυκλοφόρησε το 1884 και ίσως είναι το πρώτο μυθιστόρημα μαθηματικής λογοτεχνίας. Ο Abbot (1838-1926) ήταν άγγλος δάσκαλος και ιερέας. Το μυθιστόρημα διαδραματίζεται σ' έναν κόσμο δύο διαστάσεων, που κατοικείται από νοήμονα γεωμετρικά σχήματα που κινούνται, σκέφτονται, μιλούν και διαθέτουν ανθρώπινα αισθήματα. Δεν πρόκειται για μια συνήθη ιστορία επιστημονικής φαντασίας. Ο σκοπός του συγγραφέα είναι να διδάξει, γι' αυτό το έργο του είναι γραμμένο με λεπτή μαεστρία.

Τα όντα της κατώτερης τάξης αυτού του φανταστικού γεωμετρικού κόσμου είναι οι γυναίκες, που παριστάνονται με ευθύγραμμα τμήματα. Ωστόσο, είναι επικίνδυνες επειδή με τα άκρα τους μπορούν να εξοντώσουν κάθε κάτοικο της Επιπεδοχώρας και ως μονοδιάστατα όντα μπορούν να κρυφτούν με μεγάλη ευκολία. Η κατώτερη κοινωνική τάξη των ανδρών αποτελείται από τα τρίγωνα. Καθώς ανεβαίνουμε στην κοινωνική ιεραρχία ο αριθμός των πλευρών αυξάνεται. Η ανώτερη κοινωνική τάξη είναι το ιερατείο και παριστάνεται από κύκλους.

Το Τετράγωνο είναι ένα από τα όντα της Επιπεδοχώρας που έχει γοητευθεί από τη Γεωμετρία. Μια νύχτα ονειρεύεται πως βρίσκεται στη Γραμμοχώρα (Lineland), όπου αδυνατεί να εξηγήσει στους μονοδιάστατους κατοίκους της πώς είναι κατασκευασμένος ο

δυσδιάστατος κόσμος. Την τελευταία ημέρα του 1999, παραμονή της νέας χιλιετίας, ο αφηγητής, το Τετράγωνο, αντιλαμβάνεται ότι η ισορροπία της επίπεδης ζωής του ανατρέπεται καθώς ένας μυστηριώδης επισκέπτης του αποκαλύπτει τα μυστήρια της τρίτης διάστασης.

Η επίσκεψη μιας Σφαίρας, κατοίκου της Χωροχώρας (Spaceland), προκαλεί στο Τετράγωνο μεγάλη αμηχανία. Η σφαίρα παίρνει μαζί της το Τετράγωνο, για ένα ταξίδι στον τρισδιάστατο κόσμο. Το Τετράγωνο επιστρέφοντας, μάταια προσπαθεί να εξηγήσει στους κατοίκους της Επιπεδοχώρας την τρίτη διάσταση. Μάλιστα οι κάτοικοι της Επιπεδοχώρας το τιμώρησαν με την ποινή της φυλάκισης ως αιρετικό.

Το βιβλίο γράφτηκε κατά την περίοδο της ανάπτυξης της Γεωμετρίας των διαστάσεων. Εκθέτει με παραστατικό τρόπο τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ένα δισδιάστατο ον να αντιληφθεί την τρίτη διάσταση. Με τον τρόπο αυτό προσπαθεί να καλλιεργήσει τη διαίσθηση σε χώρους που έχουν περισσότερες από τρεις διαστάσεις. Ο Τεύκρος Μιχαηλίδης γράφει πάνω σε αυτό το θέμα: *«Ο Αμποτ δεν ήταν ο πρώτος που είχε την ιδέα να περιγράψει ένα δισδιάστατο σύμπαν που να κατοικείται από νοήμονα όντα, είναι όμως ο πρώτος που προσπάθησε να κατανοήσει πώς τέτοια όντα θα αντιλαμβάνονταν φαινόμενα που λαμβάνουν χώρα σε χώρους περισσότερων διαστάσεων από αυτόν στον οποίο κατοικούν.*

Προσπαθώντας να εξηγήσει τη δυσκολία που έχουν τα επίπεδα όντα να αντιληφθούν πράγματα αυτονόητα για ένα τρισδιάστατο ον, δείχνει στα ομοδιάστατα όντα πώς πρέπει να προσεγγίζουν την τέταρτη διάσταση».

Επιπλέον, αποτελεί μια καυστική σάτιρα της βικτωριανής κοινωνίας των ταξικών διακρίσεων και την υποδεέστερη θέση της γυναίκας σ' αυτήν. Πιστεύουμε ότι θα είναι πολλαπλά ωφέλιμο για τους μαθητές του Γυμνασίου.